

Передплата

«РУСЛАН» вносить:
в Австрії:

на члн рік . . . 30 кор.
з пів року . . . 10 кор.
на чверть року . . . 5 кор.
а місяць . . . 1-70 кор.

За границю:

члн рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків

Поодинокі числа по 10 сот.

РУСЛАН

«Виреш ми очі і душу ми виреш; а не возьмем млюсти і віра не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска.» — 3 Русланових псалмів М. Пашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділі і руских свят о 5¹/₂ год. пополудни.

Редакция, адміністрация і експедиция «Руслана» під ч. 1. пл. Дембровского (Хорунщини). Експедиция місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише напередє застережене.

Редакція неопечатаніє вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 сот. від стрічки.

Польско-руські взаємини в освітленю Narodni-x List-ів і Dziennik-a polsk-ого.

(X) Коли в давній раді державній вела ся розправа над виборчою реформою, тоді чеські послы намагали ся її так перевести, щоби забезпечити більшість для славянських сторонництв і тим способом в новій раді утворити славянську більшість супроти німецької меншости. Вибори одначе показали, що обчислення молодочехів були хибні, бо соціал-демократи забрали їм велику пайку мандатів а до того ще й так склало ся, що і польське коло не здобуло того числа мандатів, на яке розчислювано, на останкуж і рускі послы в новій палаті посольській не стають по стороні тій, де находять ся Чехи, полудневі Славяни і Поляки, а по противній.

Narodni Listy, заговоривши тепер про Славян в державній раді і про се, що там не могла зложити ся славянська більшість, приписують головну причину польско-руській боротьбі та винують за се Поляків, що Русини, котрих давнійші представники, як Лаврівський, Качала були прихильниками федеративного і автономістичного устрою Австрії і шли проти змагань централістично-німецьких, тепер опинили ся в супротивнім таборі.

Dziennik polski у відповіді на ці виводи Narodni-x List-ів, намагає ся доказувати, що Поляки остали вірними своїм автономістичним засадам, і що як раз Русини всему тому винні, що відносини і в Галичині і в державній раді так зложили ся, що неможливо там утворити славянську більшість і що Русини ведуть боротьбу проти Поляків.

Виводи Dziennik a polsk-ого не подають нічого нового, бож він, як і інші загонисті польські дневники, як Slowo polskie і т. п. виправдовують поступованє Поляків, а всю вину міжнародної заостреної боротьби складають на Русинів. Не зашкодить отже пригадати сему дневникови якраз деякі події і діяльність личностей, на котрі він покликуює ся, щоби виказати всю нестійність єго виводів.

Narodni Listy назвали тут справедливо віцемаршалка Юліяна Лаврівського, котрий виступив в галицькій соймі з вельми незначними домаганями в пам'ятім своїм внесено, щоби довести тим способом до полагоди національного і язикового спору польско-руського. Покликано тоді з соймових послів і з визначніших

Русинів зпоза сойму анкету, котра довго і основно застановляла ся над відносинами польско-руськими в Галичині, але всі домаганя Русинів подавані в анкеті, як небудь були вельми умірковані, похоронено в архіві краєвого виділу і справа не дїждала ся полагоди.

Так само, як Лаврівський, змагав і довголітній посол Степан Качала до уладження польско-руських взаємин, поставив на одну карту всю свою популярність здобуту в рускім народі ревною і щирою працею около культурного єго подвигнення, дав ся навіть вибрати до державної ради в західній Галичині і вступив тоді до польського кола. Одначе всі єго змаганя до поправи положеня руского народу не находили послуху в більшости польського кола а єго становище стало там неможливим, так що був приневолений виступити і тоді написав простору розвідку політичну Polityka Polaków względem Rusi. Відносини щораз більше заострювали ся, заспокоєнє найконечніших потреб культурних і національних стрічало в соймовій більшости неодолимі перепони (досить пригадати справу перемискої рускої гімназії у 80-тих роках в кр. соймі), так що й найвисші круги звернули бачність на неможливість таких відносин.

Намагав ся опісля з найвисшого порученя г-р. Бадені перевести полагоду польско руского спору в 90-их роках, зроблено тоді Русинам деякі уступки, але як раз Dziennik polski і інші подібні дневники польські накиннули ся мокрим рядом, що поза плечима сойму робить ся з Русинами якісь коншахти. Заснованє якої небудь рускої гімназії (Коломия, Тернопіль, а найбільш уже Станиславів) або полагода інших домагань національних, політичних, економічних стрічали ся безнастанно з опором (нагадаємо тут відкиненє соймом язикового внесеня п. Вахнянина, внесеня про хліборобські спілки п. Барвіньского, внесеня на виборчу реформу соймову Романчука, Олесницького і ин., так що умірковані живла не могли скріпити ся, а тимчасом невдоволенє в широких верствах народних щораз зростало і ширило ся.

Політичні керманичі польські забували про правила природи, що всякий напір викликає відпір. Виборчий центральний комітет докладав усе всіх змагань, щоби як найменше допустити руских послів до сойму і державної ради, де они були безсильні і так малочисленні, що не могли ані самотійних внесень ані інтерпеляций ставити і се

звичайно приневоловало їх добувати собі підписи в крайних сторонництвах. Сим і підготовлено такі відносини, що теперішні рускі послы глядять союзу крайних сторонництв. Опір проти станиславівської гімназії в соймі використали крайні живла до викликаня рільного страйку а затим пішли і інші такі прояви. Колиж варшавські всеполяки захопили у свої руки Slowo polskie, котре поставило справу простого переходу до дневного порядку над руским народом, а інші дневники, як Dziennik, Narodowa і т. п. почали для самої конкуренції достроювати ся до тону всеполяків, проявило ся і в рускім опозиційнім дневникарстві ще більше заострене. Вислід виборів останних показав наглядно, до чого довела така політика. Умірковані живла усунули ся на бік, а крайні вийшли в значнійшій числі, як може польські керманичі політичні сподівали ся, а вислід виборів і в західній Галичині потвердив також, що політика керманичів польського кола пособляла лише до розширення, скріплення і до побіди крайних живел. Коли отже Dziennik polski всю вину спихає на Русинів, то хтож тому винен, що і в польських округах не лише соціал-демократи або сионісти, але й людовці побідили і стоять боком проти польського кола? Треба отже признати ся до вини, а таке признанє і зрозумінє хиби може довести до направи сих взаємин, котрі так заострили ся на шкоду обидвох народів і краю.

„Похорони рутенщини“.

Під сим заголовком помістив в 147. числі „Галичанина“ Москвич з під Городка, Димитрій Вергун статію, в якій пише, що був дня 15-го л. липня, на похоронах «трупа», що опирем лявав людей, на похоронах «рутенщини». «Жерцем», якогò, очевидно, висвятили п. Вергун і редакция «Галичанина» а який вів похорони, був др. Дудикевич, чоловік, що боров ся ще в молодечих літах з сим опирем, що виступив против „низкопоклонництва передь державними властями“, против „чревоугодництва многихъ маститыхъ, тихихъ, но ревныхъ патріотовъ“, против „отталкиванія всего молодого, живого, свѣжаго, чистаго...“ і т. п., чоловік, що прогнав з діловодства студентських товариств „рутенское язичіє“, який остаточно довів до сего, що „дѣловымъ язичіємъ“

комъ съѣзда на дни 15. юля“ був московскій язык.

Отже гарно! Хоронено трупа! Спасибіг д. Вергунови за слова правди, хоронено трупа, який від перших хвиль життя виказував неміч, який був галапасом нашого народного організму, який не маючи сил сам в собі, жив нашою кривдою і „пособіями“ чужої держави, якого остаточно похоронено, бо мимо помочи можних сего світа він був вже від початку... гнилим трупом... А на трупі загніздять ся черви. Се доля життя в виді „московского питання“ в Галичині.

Д. Вергунови здає ся, що для галицких Москвичів настає „нова ера“. Не перший Марков проголосив „єдинство Галічан з великорусским народом“. Вчинило се „Слово“ в р. 1866, зробив се поновно в парламенті Наумович в р. 1879, в хвилі коли єму австрійский ряд відобрав підмогу на „Науку“, повторив се Марков в подяку, мабуть, за се, що дехто панькав ся з нашими домородними Москвичами, як з „консервативним елементом“, що мав служити тараном протів організації галицкої Руси.

Д. Вергун хвалить Дудикевича за те, що виступав протів „низкопоклонництва передъ предержажними властями“. Чи справді так? Останні вибори свідчать про що инше. За Дудикевичем, не без єго відома, ходили депутації одна за другою до краєвих властей, пактовано з можними сего світа, з членами „Rad-i Narodow-oj“, а се мало би свідчити про боротьбу протів „низкопоклонництва“. Неміч галицких Москвичів мали прикрити можні сего світа. Заключено договір з „Rad-ою narodow-ою“, що Поляки попруть Дудикевича, а Москвичі провалять Романчука а виберуть своїми голосами Ціпсера, післано в два дни перед виборами в Рогатинщину десять тисяч корон на купно польских голосів для Дудикевича. Все було надармо. Труп (говорім терміном д. Вергуна) провалив ся, бо не було в него сили до життя.

Не хочемо входити в питання, чи др. Дудикевич був „чревоугодникомъ“, чи ні, про се, очевидно, ліпше знає д. Вергун. Радимо однак д. Вергунови, коли говорить про свою фракцію, нехай не згадує про „чистість“. Ми мали стільки доказів сеї „чистоти“, що воліли би до сего питання не вертати. А чи бере хтось „пособія“ готівкою, або чи виховує хтось свої діти ни кошт чужої держави — се одно і те саме, тут, як каже Великорос, чистість „ни при чемъ“.

На зборах москвофілів з дня 15-го липня запала ухвала, ставити всюди Москвичів на кандидатів при виборах до сойму, де мали би також залунати московскі промови наших Москвичів. Не знаємо лише, чи можні сего світа схочуть їх при виборах (нині ще посередних) поперти, а попруть — то хіба не наша вина. Ми все йшли протів гнилі в виді москвофілства і проти червів, що на єго трупі вигніжджували ся. Для нас, се повторяємо протягом тижня, вдруге, ні труп „рутенщини“, ні нерви Москвичів не лячні. Переборє їх наша ідея і наша щира праця. Ми віримо, що на зборах москвофілів скінчив ся не

лиш похорон „рутенщини“, але й начав ся новий похорон „московщини“, що виріс з трупа і живого нічого з себе не видасть.

Промова посла д-ра Евг. Олесницького

виголошена на засіданню палати послів дня 9. липня 1907 при дебаті над бюджетовою провізориєю.

(Дальше.)

Межи руский народ і австрійську конституцію поставлено стіну виїмкових законів і розпорядків, котрі руский народ викинули зпоміж рівноправних націй Австрії і здали єго на самоволю більшости галицкого сойму і галицкої адміністрації. (Притакуваня). В галицким соймі протів жмінки 15 руских послів є 133 польских послів, а галицка адміністрація є ніби езекутивним органом польської політики. Куріяльний галицкий сойм, що складає ся в двох частях з польских шляхтичів, займає в правдивім значіню сего слова виїмкове місце між усіма соймами держави. Він постановляє закони, що очевидно виходять поза межі єго прав і вдирають ся в права сеї палати, а то на те, щоби такими протизаконними постановами спиняти культурний розвиток руского народу. Ті виїмкові закони доторкають передовсім шкільництва. У східно-галицких містах тисячі руских дітей не мають жадної народної школи, де могли би учити ся в рідній мові. Ще гірше з школами середними. Польскі школи середні складає центральне правительтво в міру потреби і то без згоди якоїнебудь конституційної репрезентації; протівно зложено кожної рускої гімнації залежить по мисли виїмкового закону краєвого з д. 22. червня 1867 від дозволу галицкого сойму. Рускі послы довгими роками мусять бороти ся в соймі, щоби здобути одну руску гімназію. За 46 ліг вибороли ми 5, кажу, пять руских гімназий; за те Поляки мають тепер в краю над 50 польских середних шкіл. Є тепер більше ніж 3.000 руских учеників, що не мають спроможности учити ся в рідній мові.

Виїмковим законом, що виходить поза права сойму і вдирає ся в права сеї палати та обмежує не тільки права центрального привительства але й права Корони, розширив галицкий сойм на останній сесії права галицкої краєвої ради шкільної, що складає ся в пяти частях з польских членів, відняв найвисшим центральним властям нагляд над нею і право виспої інстанції та дав їй виключно польский характер і заразом спроможність успішно і без перешкоди вести польонізацію на найважнійшій поли шкільництва.

Виїмковим законом Абрагамовича полагоджено в останній сесії сойму справу урядової мови галицких громад. Той закон протівить ся автономії, яку в сій справі мають усі громади, бо руским громадам утрудняє або й цілком робить неможливим заведенє рускої мови урядової.

Виїмковим уважати мусимо також закон о галицких рентових оселях, бо

протівить ся він постановам цивільного права, закону о ґрунтових книгах та езекуційної процедури.

Всі ті виїмкові закони правительство подало до найвиспої санкції і тим установлено в Галичині незгідний з правом виїмковий стан, так що чимраз більше насувають ся нам сумніви і питання: чи справді живемо ми ще в Австрії і під опікою її основних законів? Галицкий сойм пішов тими вже санкціонованими законами далеко поза ті межі, які тут в державній раді сего року ухвалено на внесенє п. Старжиньского а які резолюція повела між законодавством державним а краєвим.

Законодавство галицкого сойму вказує очизидно напрям до відокремленя Галичини. В останній сесії сойму зложено дальші проекти законів у сім напрямі, а то: о розширенє прав сойму на инші справи, які належать сюди; о установленє одвічальности галицкого намісника перед галицким соймом, так що він мав би стати міністром: о скасованє висших інстанцій в справах адміністраційних і установленє адміністраційного трибуналу у Львові. Були ще в пляні инші далеко сягаючі проекти, як пр. установленє найвисшого судового і касаційного трибуналу у Львові. Та на щастє сойм відрочено. Се для нас завсїди найбільше щастє, коли нам сойм відрочуть. (Сьміх).

Отже ті проекти не стали законами. Але вони виразно показують напрям, що панам Полякам ходить о цілковите відокремленє від Австрії і що австрійске правительство, подаючи ухвалені вже проекти до санкції, очевидно той напрям попирає. (П. Марков: Протівно, вони хотять утворити секундогенітуру, так повинні Ви були сказати!) Лишіть уже мені, що я повинен сказати!

Не хочу вдавати ся в критику тої ідеї, яка спонукує австрійских керманічів державних до того, що цілу країну випускають зпід своєї власти, а хочу лише зазначити становище, яке руский народ займає до сеї справи.

В нашій державно-правній заяві вказали ми вже на той неприродний стан, який настав через те, що злучено в одну провінцію дві великі історично і національно ріжні країни, країни з різько протівними змаганями. Зі уваги на се ми, Русини, стоїмо на ґрунті наших історичних і природних прав і добиватись будемо утвореня одноцільної національної області, де би для нас можливе було політичне житє і культурний розвиток, а рішучо протестуємо проти всякого розширеня краєвої автономії і проти виїмкових законів та робимо правительство одвічальним за санкціонованє тих законів. (Оплески).

Не зрікаючи ся приверненя наших політичних і національних прав, опираємось нині на тій правній підставі, яку дали нашому краєви основні закони державні. Ми не домагаємось жадного виїмкового становища в нашім краю, ми не хочемо шкоди для инших народностей, ми домагаємось лише того, що нам належить ся: переведеня повної рівноправности на всіх полях публичного житя. Жадаємо від правительства,

щоби воно тримало ся права і закону в кожнім напрямі і вповні також і на нашу користь.

Наші національні жаданя відносять ся, як я вже сказав, передовсім до шкільництва. Тут домагаємо ся поділу галицької крайової ради шкільної на руску і польську, а бодай утвореня автономної рускої секції і визволеня нашого шкільництва від польського шовіністично-патриотичного впливу.

Дальше відома річ, що весь наш народ сильно бажає заложеня рускої академії, українсько-руського університету у Львові, а бажанє се є цілком оправдане. (Живі притакуваня). Є се не лише національне, але й чисто культурне домаганє, а до єго заспокоєня є вже всі потрібні услівя. В університетській справі зложили тут мої товариші окреме внесене разом з основними мотивами. Я укажу тут лише, що се домаганє вповні опирає ся на §. 19-тім основного закону о загальних правах державних громадян, а крім того оправдане є також фактичним станом річий. Маємо в Галичині пять, а в Буковині дві рускі гімназії; з них, а також з польских гімназий, рікрічно виходить кількасот руских студентів до університету. Сего року маємо у львівськім університеті 956 руских студентів, а в інших академіях австрійских около 500. Маємо також професорів і доцентів в Австрії і поза її межами стілько, що вже й нині можна би ними обсадити всі катедри нового університету. Отже є всі услівя, потрібні до заложеня університету. Тепер приходить черга на правительство; єго невідпертим обовязком є зробити все, щоби заспокоїти сю оправдану і доказану потребу нашого народу. Заспокоєнє сего бажаня не суперечить нічим, ані навіть польским інтересам. Хоч ми до теперішнього львівського університету могли би мати незаперчене право, бо він правно, а навіть фактично не чисто польський, тільки утраквістичний; то ми не хочемо з тим нашим правом виступати, коли тільки дістанемо чисто руский університет. Таким чином заспокоєнє сего бажаня нийде на пожиток не лиш Русинам, але й Полякам. (Потакуваня).

(Дальше буде).

3 державної ради.

На вчерашнім засіданю говорено про меліорації. Пос. Уджаль протестував против сего, щоби з меліорацийного фонду видавано гроші на регуляцію рік в Галичині. Пос. Козловский заявив, що галицькі ріки регулює ся не коштом меліорацийного фонду, а на основі окремих законів з р. 1901 і 1907. З квоти 4,311.000 корон Галичина дістає 29%. Пос. Марков вказує, що значна часть грошей з меліорацийного фонду в Галичині йде на користь більшої власности. Пос. Абрагамович твердить, що в жаднім краю не роблено стільки для селян, що в Галичині. На основі ухвали сойму селяни, крім підмоги з меліорацийного фонду, одержують рівночасно крайову субвенцію, так, що селянин, який древує свою землю, не видає ані гроша зі своєї кишені. Також при регуляції рік робить ся багато для селян. „Вороги польського кола не поминяють ніякої нагоди, щоби правді плюнути в лице“. Meritum внеску приділено буд-

жетовій комісії. Др. Люегер мотивував свій внесок в справі вибору комісії для цісарского ювілею. Бесідник думає, що сей внесок не вимагає мотивованя, бо є задушевною гадкою всіх. Бесідник є тої гадки, що колиб єго вибрано до сеї комісії, він поставив би внесок, щоби держава призначила 100 мільонів корон на обезпеченє на старість і на неспосібність до праці для всіх робітничих клас, отже і для ремісників та селян (грімкі оплески). Не досить ухвалити основи, але не треба також нещадити грошей. Се добродійство повинно по вічні часи носити імя сего цісаря, бо всім народам надав рівне право голосованя (гучні оплески). Внесок прийнято односторонно без дискусії, почім приступлено до першого читаня закона про вичеканє ювілейних сто-і пяти-коронівок в золоті. Пос. Малік заявив, що всенімці не можуть спинити ухваленя сего закона, однак заявляють, що вступают в ювілейний рік з почуванем пригнобленя, бо в останних шістдесяти роках відносини в Австрії змінили ся в некористь німецького народа. На доказ згадує бесідник про язикові розпорядженя Баденього, а вкінци про реформу виборчу, за яку робить відвічальною Корону.

Знамениту відправу пос. Малікови дав міністер Коритовский, який промовив: „Висока палато! Упали тут перед хвилиєю слова, які мене зневолюють забрати, хоть нерадо, голос. Панове зрозуміють, що правительство не може мовчати, коли щось подібного говорить ся в палаті, як се вчинив п. Малік, який нарушив наш найсвятійші почуваня (живі оплески), не може мовчати, хоть би з огляду на високу палату (іюновні оплески). В дивнім контрасті стоять слова, що упали тут перед хвилиєю, до слів, які др. Люегер виголосив серед грімких оплесків (оплески). Чи може п. Малік хоче брак сил у свого малесенького сторонництва, про яке загальне, виборче право видало свій осуд, заступити обидними словами (оплески). Пос. Малік твердить, що коштом мас мають відбутися маніфестації лояльности. Отже, коли я дозволив собі внести закон, яким мають бути вичеканені ювілейні сто-і пяти-коронівки, то є річню певною, що їх ніхто не буде роздаровувати, лише, що кожний буде міг собі купити. Пос. Малік заявив дальше, що партия, до якої належить, з подражненем буде оглядати сі монети, на яких буде вибитий портрет цісаря. Болію над сим, що в австрійскім парламенті можливим є, виголошувати взагалі такі промови (грімкі оплески). Думаю, що не потребує вдавати ся в дальшу полеміку з послом Маліком. Вистане, коли, як надію ся, за згодою цілої палати вискажу обуренє. (Грімкі оплески)

Віцепрезидент Зачек прикликає пос. Маліка до порядку за деякі вислови в єго промові. Пос. Курилович висказав бажанє, щоби надвижку з продажі монет віддано не державі, але краям, на річ сиротинських кас.

Поміж інтерпеляціями бачимо одну, яку поставили послы др. Евг. Левицкий і Бачинський в справі участи галицької ради шкільної в загальних зборах „Towarzystwa Szkoły ludowej“ в Ряшеві.

Просимо відновити передплату.

Новинки

— Календар. В четвер: руско-кат.: Кирила і Мет.; римо-кат.: Симеона з Липи. — В п'ятницю: руско-кат.: Атаназія; римо-кат.: Вінкентія з Пав.

— Відїзд вакаційної оселі до Милованя. На головнім двірци у Львові нині рано більше людвий як у буденні вакаційні дні. Оден кут сінний при вході заповнений незвичайними подарожними. Клушки, скринки, коробки, а поміж ними малі щебетливі дівчатка з мамами

і батьками. Се наші маленькі оселянки перед відїздом до Милованя. Дівчатка з блідими але симпатичними личками, видко, находять ся між Сциллею а Харибдою, тяжко їм розпрачатись з дорогими родичами, а там знова далеко на селі бачуть забави і свободу, здоровлє і силу. А їх родичі? Міщани-зарібники, возні, сторожі і т. д.; деякі матери так убого вбрані, що аж жалко дивити ся. І серце росте на вид, що діти тих убогих родичів, звязаних до смерти з великим містом, можуть весело і безжурно провести горячий час вакацій і віджити новим житєм, серце росте з подиву до тих щирих добродіїв, що тільки праці вкладають до удержаня і зросту з року на рік вакаційних осель. З якоуж любовю відносять ся оселянки до своїх добродіїв, бачили ми, коли явила ся на двірці п-ні Ольга з Барвіньских Бачиньска, голова тов-а Вак. Осель, і секретар тов-а п. Герусіньский. Дівчатка стрепенулись і вмиль обступили п-ню Бачиньску і урадовані ласились біля своєї добродійки, як маленькі котики. Справді, красшої нагороди за свою працю, як вдячності тих ангелять, не можна собі бажати.

Коли наближав ся час відїзду, оселянки уставлені парами в супроводі своїх настоятельок і родичів вийшли на перон і заняли два вагони. Ще з вікон чути тут і там слова: мамо! тату! На деякім личку покотилась дрібна слеза радости і смутку, а за хвилию поїзд рушив, уносячи скарби і потіху убогих родичів. З оселянками поїхала учителька п-на Демчишинівна і три старші панночки-оселянки до помочи настоятельки. Нині о 3. год. по полудни будуть оселянки на місци в Милованю. Зі стації в Товмачи поїдуть півтора милі до Милованя фірами, яких доставлять добрі люди. Там жеде їх вже обід, приладжений трема СС. Службницями, там ждуть їх чарівні хвилі радощів, гарні спомини на цілий рік, а може і на довгі літа, там в двірку в Милованю відчують також глибоку і щирю вдячність для єго властителя, Ексцел. Митрополита гр. Шенцицкого, який великодушво і безінтересовно відступає що року свій дім на нашу вакаційну оселю.

А тепер слівце до нашої добродійної суспільности. Нині виїхало до Милованя 20 дівчаток більше як в минулім році. Видатки на удержанє 50 оселянок зросли, а приходи не збільшились. Оселя удержуєсь з добровільних складок і запопадливою працею кількох одиниць. Жертволюбности нашої суспільности завдячує не одно добре діло своє єствованє. Тому надіємо ся, що добродійність не помине і тов-а вакаційних осель. Памятаймо, що оселянки се діти великого міста, заселеного в пяти шестих частях нерускими жителями. Для неодної з них одномісячний побут в ріднім рускім і патриотичнім окруженю буде рішаючим на ціле житє! Тяжко, що для неодної з них одномісячний побут на здоровім воздуху буде рішати про здоровлє! Не забуваймо, що се наступаюче покоління будучих жінок і материй Русинок! А памятаючи на то все, спішим з помочию тов-у вакаційних осель!

— Московські яничари. Ми описали у вчерашнім числі подвиги московської „маладьожки“, яка обкидала дяя 15-го липня пос. Короля яйцями і побила по лицю о. Давидяка. Інформують нас з компетентного жерела, що провід в сїм скандалі взяли буковиньскі студенти під проводом Геровского. Львівський „Другъ“ дав слово менерам москвофілів, що буде поводитись на зборах прилично, але вкінци дав ширватись струї і пішов рівнож за Геровским. Добродій Вергун радїє, що відбулись похорони „рутенства“ вірять в успіх московщини. Та чи дьигнуть московщину сї люди, що в пристраснім одичіню зневажають послів за те, що они почувають себе тим, чим жили від дитячих літ, с. є. Русинами? Молоденькі ренегати бють по лицю та обкидують яйцями людий, яким ще поки що соромно признатись до ренегатства. Погань тай стільки! Недавними роками піддавав „Галичанинъ“ своій „маладьожки“, щоби была послів (Барвіньского і Вахнянина), або в остан-

нім році кандидатів на послів з народного стороництва— нехай же тепер „Галичанин“ не мовчить, коли бук відвернув ся другим кінцем і „маладьож“ побиває своїх стороники. „Галичанин“ їх виплекав, „Галичанин“ в першій ряді повинні подякувати посли Король і Давидяк за сю нікчемну зневагу.

— **Інститут Руского Тов-а педагогічного** при ул. Теативській ч. 19 у Львові видав печатаний звіт з минулого, яко XIX, року своєї діяльності. Виймаємо зі звіту отсі важніші дати: В склад комітету, що з порученя видлу Тов-а педагогічного управлєня інститутом, входили проф. др. Остап Макарушка, о. радн. Лужницький, о. радн. Кархут, о. радн. Лежогубський, др. Евген Озаркевич і яко настоятелі інституту з початку о. Галянт, а по его уступленю проф. Гриньовский. Комітет сходил ся дуже часто на засіданя та обговорював всі справи інституту. До помочи в науці прийняв комітет двох академиків і двох лучших учеників висшої гімназії, котрі мешкали в інституті безплатно. Принятих в р. 1906-7 було учеників 45, а се: з народних шкіл 2, з I кл. гімн. 1, з II кл. гімн. 8, з III кл. 8, з IV кл. 5, з V кл. 13, з VI кл. 1, з VII кл. 3, а з VIII кл. 4. З них було при кінці року відзначаючих 5, поправок дві, а з злим поступом один. Інші виказали поступ добрий. З трех матуристів іспит зрілости здали всі. Приходу в цілім році було 17.355-11 К, розходу 17-387-51 К. Недобору проте в сім році було 32-40 К.

— **Нещасливі пригоди.** На стації Видинів коло Снятина переїхав поїзд начальника стації, Андрея Романчака. Він ждучи на поїзд, стояв на шинах і розмовляв з жінкою, яка була на пероні. В тій хвилі надїхав з заду поїзд і повалив Романчака на землю. Нещасного витягнуто звід локомотиви ледви дилюючого, з відтятою правою рукою і страшно пораненого на цілім тілі. Наступаючим поїздом відвезено его до шпиталю в Чернівцях, але без надїї удержаня его при житю. — В Тарнові два вагони роздавили на смерть пересувача Грацка. — Коло Мостів на Шлезку переїхав на смерть поїзд Гната Вуйціка, лякерника, що малював вагони залізниць.

— **Смерть Толстого?** До берляньских газет доносять з Ясної Поляни, що там помер гр. Лев Толстой. Потвердження сеї вістки нема.

— **Смерть підчас засіданя.** Член англійської палати послів ліберальвий парламентарист сір Альфред Більзон умер нагло підчас засіданя палати. Більзон є 68-літній адвокат з Ловпуль, недавно він одержав шляхотский титул. В середу відбувало ся до пізної ночи засіданя парламенту, на котрім вела ся дебата над законопроектном в справі продажи цукру. Більзон спішив ся до голосованя через галерию і впаав на землю безпритомним. Другий член запримітивши се, побіг скоро до посла, який є лікарем, притім ударив ся о посла, що власне тоді говорив, за що президент покликав его до порядку. Лікар, що явив ся біля непритомного, сконстатував вже смерть Більзона. Президент міністрів подав сей сумний случай до відома палати, наслідком чого замкнено засіданя.

— **Гумористичний кутик.**

Для приємности.

А. Не маю щастя з їздою на колесі! Вчора я упав і вибив собі три зуби, а нині зломив палець.

Б. Ви їдите на колесі певно, аби схуднути?

А. Та де! їджу для приємности!

Наші діти.

Стефко (7-літній) до своєї тітки, підстаркуватої панни, по єї заручинах: Богу дякувати; бо я вже думав, що буду мусів з Вами женити ся!

Оповідки.

— **Послідний репертуар руского театру в Сокалі.** Салю „Народного Дому“ початок точно

о 8. год. вечером. Білети продає торговля н. Волковського.

В четвер дня 18. липня с. р. „Маруся Богуславка“ истор.-побутова драма зі співами в 5 діях М. Старицкого.

В суботу дня 20. липня с. р. „Фавст“ опера в 5 діях є 6 відслонях К. Гунода.

В неділю дня 21. липня с. р. послідне пращальне представленє „Свати Мусія“ народна оперета в 3 діях.

— **3 „Ризниця“.** О запомогу з зисків з р. 1905/6 подало ся 108 вдів і 48 сиріт по святищенях. Заряд „Ризниця“ розділив 1.730 К на 56 вдів і 30 сиріт, а то тим, котрі по конкомітації урядів деканальних оказали ся найбільше потребуєчими помочи.

Посмертні [†] оповістки.

— **Богдан Бучинський,** укінчений студент філософії, вельми діяльний член львівської академічної громади, упокоїв ся в Станиславові дня 15. с. м. по довгій грудній недугі в 24. р. житя. В. с. п.!

Телеграми

з дня 17. липня 1907.

Відень. Останнє засіданє палати послів перед феріями мав бути дня 23. с. м., если палата полагодить до 20. с. м. бюджетову провізорию. Від 20. до 22. с. м. засіданя не відбували би ся, а 23. с. м. наступило би відложене сесії до осени.

Рим. Міністри заграничних справ австро-угорский бар. Еренталь і італійский Тітоні приїхали вчора до замку в Раконіджі, де перебуває італійский король. Бар. Еренталь був на авдиенції у короля а потім на двірськім сніданку. По полудни поїхали оба міністри до Турину, звідки вислали до амбасадорів австро-угорского та італійского в Берліні телеграму з порученем, переказати німецькому канцлерови Більовови, що они при кожній нагоді згадували про довголітнього вірного союзника німецького. Вчора вечером відїхав бар. Еренталь до Відня а мін. Тітоні до Риму.

Гага. Трета комісія мирової конференції ухвалила вчора розширити женеvську конвенцію на війну морську.

НАРОДНА ГОСТИННИЦЯ

Готель, реставрація і каварья — ріг ул. Синетускої і Косцюшка у Львові.

Приїхали дня 17. липня: о. Мих. Гулла з Борщева, Л. Пиж з Буска, о. Ер. Сіменович з Гошова, о. Гр. Мороз з Борині, П. Хомів з Слобідки джур, о. Ів. Райтаровский з Остана, о. Т. Гутковский з Ясенова, М. Калїдвор з Шлахтинець, Н. Мороз з Будзанова, А. Шанковска і Ал. Ференцова з Нижбірка нов., о. Мих. Клюк з Доляни, Ів. Чабан з Калуша, Ст. Баран з Камінка стр., П. Мартина з Уланова, Мих. Мох з Бережан.

Colosseum

в пасажи Германів

при ул. Соняшній у Львові.

Нова сензацийна програма.

від 16. до 31. липня 1907.

Щоденно о год. 8. вечер представленє. В неділі і свята 2 представлення о 4. год. по пол. і о 8. год. вечером. Що пятниці High-Life представленє. Білети вчаснійше можна набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 5.

Всілякі КУПОНИ

вильосоввні цїнні папери

виплачує без потручення провізії
або коштів

Контора виміни

п. к. упр. гал. акц

БАНКУ

Гіпотечного

ДЕСЕРОВЕ МАСЛО

добірної якости

і щоденно

свїже

в ново отворенім спеціальнім
складі масла

Львів, Ринок, 10.

Цїна курсу тижневого.

(5—10)

СОВІЛ Житки можна набувати в „Со-
кільськім Базарі“ у Львові
і у всіх торговлях вкраю.

Розклад залізничних поїздів

важний від 1. мая 1907.

До Львова приходять з	рано	перед пол.	по пол.	вечер	в ночі
Кракова	5-50	8-55	1-30	5-25	9-50
Кракова	7-25	9-45	—	8-40	2-31
Ряшева	—	—	1-10	—	—
Підволочиск	7-20	12-00	2-16	5-40	10-30
Черновець	8-05	—	2-25	—	9-00
Черновець	—	—	3-35	—	12-20
Станиславова	5-55	—	—	—	—
Коломїя	—	10-05	—	—	—
Стрия	7-29	11-50	3-51	—	10-50
Пустомит	7-29	11-50	3-51	9-40Н	10-50
Самбора	8-00	10-30	1-55	—	9-20
Любіня	8-00	10-30	1-55	9-20	11-50†
Рава рускої	7-10	12-40	4-50	—	—
Янова	8-22	1-15	5-00	9-25	10-10†
Брухович	7-10	12-40	1-4†	4-50	8-20
Брухович	10-05†	—	3-25	5-30	9-35†
Зимної води	5-50	7-25	1-10	5-25	9-50

Зі Львова відходять до	рано	перед пол.	по полуд.	вечер	в ночі
Кракова	3-45	8-25	2-45	7-05	11-10
Кракова	—	8-40	6-15	7-20	12-45
Ряшева	—	—	4-05	—	—
Підволочиск	6-20	10-45	2-17	7-00	11-15
Черновець	6-10	9-20	1-55	—	10-40
Черновець	—	—	—	—	2-51
Станиславова	—	—	—	5-50	—
Коломїя	—	—	2-35	—	—
Стрия	7-30	—	2-28	6-25	11-30
Пустомит	7-30	10-45Н	1-28	6-25	10-30
Самбора	6-00	9-05	4-30	—	10-51
Любіня	6-00	9-05	2-10†	4-30	10-51
Рава рускої	6-12	11-05	—	7-10	11-35†
Янова	6-58	9-15	1-35†	3-35	6-30
Брухович	6-12	11-05	2-28	5-45	8-34†
Брухович	9-05†	12-41†	3-45	7-10	11-35†
Зимної води	3-45	8-40	4-05	7-20	11-00

ЗАМІТКА: Поспїшні поїзди печатані товстим друком. — Поїзди їдучі лише в неділі і свята означені †. — в неділі і свята від 26/6 до 15/9 бувують Н, — в неділі і свята від 1/8 до 31/8 що день буквою Л.